

Prima instanță: Judecătoria Drochia sediul Rîșcani
Judecător: Ion Rabei
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: Stela Procopciuc
Elena Grumeza
Adriana Garbuz

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător: Tatiana Vieru
Judecători: Svetlana Filincova, Oleg Sternioală
Mariana Pitic, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Tcaciuc Corina,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tcaciuc Iurie
împotriva Corinei Tcaciuc, cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere
a copilului minor,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 15 august 2017, prin care a fost admis
apelul declarat de Tcaciuc Iurie, casată hotărârea Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani
din 28 februarie 2017 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 4 noiembrie 2016, Tcaciuc Iurie a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Corinei Tcaciuc, cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere
a copilului minor.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea Judecătoria Rîșcani din 3
decembrie 2013, s-a dispus încasarea de la Tcaciuc Iurie în beneficiul Corinei Tcaciuc
pensia de întreținere a copilului minor Xxxxxx Xxxxxx, născută la data de xx xxxxxx
xxxx, în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariul lunar și alte venituri până la atingerea majoratului
de către copilul minor.

Ulterior, la xx xxxxx xxxxxx Tcaciuc Iurie a încheiat căsătoria cu Bodrug
Ecaterina, iar la data de xx xxxxxxxx xxxx s-a născut fiul Xxxxxx Xxxxxx.

Astfel, consideră reclamantul că, reieșind din art. 74-75 și art. 110 din Codul familiei, au parvenit modificări în privința criteriilor legale de stabilire a mărimii pensiei de întreținere pentru copilul minor Xxxxxx Xxxxxx.

Solicită reclamantul Tcaciuc Iurie, admiterea acțiunii și modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor de la $\frac{1}{4}$ la $\frac{1}{6}$ din salariu și alte venituri, până la atingerea majoratului de către copilului minor.

Prin hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 28 februarie 2017 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 august 2017, a fost admis apelul declarat de Tcaciuc Iurie, casată integral hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 28 februarie 2017 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost admisă. S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor stabilit prin hotărârea Judecătorei Rîșcani din 3 decembrie 2013, de la $\frac{1}{4}$ din toate veniturile lunare la $\frac{1}{3}$.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2017, s-a corectat greșeala strecurată în partea dispozitivă a deciziei Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 prin indicarea corectă a cuantumului de $\frac{1}{6}$ în loc de $\frac{1}{3}$.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 10 octombrie 2017, Tcaciuc Corina a depus cerere de recurs prin intermediul oficiului poștal, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 cu menținerea hotărârii Judecătorei Drochia, sediu Rîșcani din 28 februarie 2017.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, decizia instanței de apel este pasibilă de a fi casată, deoarece potrivit art. 62 alin. (1) Codul familiei, drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului minor.

Instanța de apel, cu trimitere la art. 75 Codul familiei a indicat că, Tcaciuc Iurie primește un salariu ce depășește 10 000 lei lunar, iar $\frac{1}{6}$ din această sumă constituie 1 600 lei, ceea ce este suficient pentru asigurarea existenței necesare copilului minor Xxxxxx Xxxxxx. Astfel, la baza deciziei stau afirmațiile lui Tcaciuc Iurie potrivit căruia mărimea salariului lunar este de 10 000 lei Aceste afirmații sânt declarative și nu au fost probate cu careva dovezi.

Din informația Biroului National de Statistică, valoarea minimă de existență pentru un copil este de 1 942 lei. Potrivit reglementărilor normative internaționale și naționale, cuantumul stabilit prin hotărârea Judecătorei Rîșcani din 3 decembrie 2013 în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariul lunar și alte venituri reflectă o întreținere echitabilă a copilului, care nu poate fi diminuată contrar intereselor copilului minor.

Indică recurenta Tcaciuc Corina că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia a fi aplicată și a aplicat în mod eronat prevederile art. 75 din Codul familiei.

Examinând recursul declarat de Tcaciuc Corina, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, decizia Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 a fost expediată în adresa părților la data de 13 septembrie 2017 și a fost recepționată de recurenta Tcaciuc Corina la data de 15 septembrie 2017 (f.d.65-66), iar cererea de recurs a fost depusă prin intermediul oficiului poștal la data de 10 octombrie 2017 (f.d.72).

Astfel, instanța de recurs constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat cererea de recurs în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 10 noiembrie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Tcaciuc Iurie copia cererii de recurs declarată de Tcaciuc Corina, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 6 decembrie 2017, Tcaciuc Iurie a solicitat respingerea recursului declarat de Tcaciuc Corina ca inadmisibil și menținerea deciziei Curții de Apel Bălți din 15 august 2017. Totodată a indicat că, pentru anul 2015, pentru pensia alimentară a copilului minor XXXXXX XXXXXXXX a achitat suma de 31 459,80 lei, ceea ce constituie suma de 2 621,65 lei lunar; pentru anul 2016 suma de 43 131,68 lei, a câte 3 594,30 lei lunar iar pentru 10 luni ale anului 2017 suma de 29 019,42 lei, a câte 2 638,13 lei lunar. Din informația Biroului Național de Statistică, valoarea minimă de existență pentru un copil este de 1 942 lei.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 6 decembrie 2017, recursul declarat de Tcaciuc Corina s-a considerat admisibil fiind transmis pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului declarat de Tcaciuc Corina, de a casa integral decizia Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 cu menținerea hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 28 februarie 2017.

Instanța de recurs consideră concluziile instanței de apel greșite, iar soluția pronunțată neîntemeiată, reieșind din faptul interpretării eronate a prevederilor legii.

Concluzia primei instanțe prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Tcaciuc Iurie împotriva Corinei Tcaciuc cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, este întemeiată și legală din considerentele ce succed.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 241 alin. (1) și alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. În motivare se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

După cum urmează din actele cauzei, prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 3 decembrie 2013, a fost desfăcută căsătoria dintre Tcaciuc Iurie și Tcaciuc Corina încheiată la data de xx xxxx xxxx și s-a dispus încasarea de la Tcaciuc Iurie în beneficiul Corinei Tcaciuc pensia de întreținere a copilului minor Xxxxxx Xxxxxxx, născută la xx xxxxxx xxxx, în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariul lunar și alte venituri până la atingerea majoratului de către fiica Xxxxxxx Xxxxxxx (f.d.2).

Ulterior, la xx xxxxx xxxx, Tcaciuc Iurie s-a căsătorit cu Bodrug Ecaterina, iar la xx xxxxxx xxxx s-a născut fiul Xxxxxx Xxxxx (f.d.3,5).

La 4 noiembrie 2016 Tcaciuc Iurie a depus cerere în instanța de judecată prin care a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor Xxxxxxx Xxxxx în mărime de $\frac{1}{6}$ din salariu și din alte venituri, invocând faptul că mai are la întreținere copilul minor Xxxxxxx Xxxxx. În acest sens, cu trimitere la prevederile art. 75 alin. (1) și art. 110 din Codul familiei, Tcaciuc Iurie a anexat copia certificatului de naștere a copilului minor Xxxxxxx Xxxxx, născut la xx xxxxxx xxxx și copia certificatului de căsătorie încheiată cu Bodrug Ecaterina.

Prima instanță prin hotărârea din 28 februarie 2017, a respins cererea lui Tcaciuc Iurie cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor.

Instanța de apel, prin decizia din 15 august 2017 a dispus casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a admis cererea lui Tcaciuc Iurie cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor prin micșorarea cuantumului de la $\frac{1}{4}$ la $\frac{1}{6}$.

Verificând decizia recurată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă ca fiind întemeiate criticile

aduse de recurenta Tcaciuc Corina deoarece soluția dată de instanța de apel a fost dictată de aprecierea arbitrară a circumstanțelor cauzei și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Potrivit art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

În conformitate cu art. 74 alin. (1) din Codul familiei, părinții sânt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

În același timp, art. 18 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 10 noiembrie 1989, la care Republica Moldova a aderat prin hotărârea Parlamentului nr. 408-XII din 12 decembrie 1990, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

De asemenea, art. 27 alin. (2) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului stabilește că, părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, soluționarea unui litigiu trebuie făcută în raport cu normele juridice aplicabile raporturilor juridice existente între părți, în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei.

Reieșind din circumstanțele speței în cauză și motivele invocate în cererea de chemare în judecată, reclamantul Tcaciuc Iurie solicitând modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, nu a prezentat instanței probe cu privire la înrăutățirea situației financiare.

Totodată, nu s-au stabilit probe care să confirme că starea materială a lui Tcaciuc Iurie s-a schimbat, comparativ cu perioada de emitere a hotărârii judecătorești de încasare a pensiei de întreținere, în așa mod, încât acesta ar fi în imposibilitate să achite pensie de întreținere a copilului minor stabilită sau că există circumstanțe care ar indica la necesitatea adoptării unei soluții privind modificarea acesteia.

Instanța de recurs apreciază drept neîntemeiată pretenția privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și sub aspectul că micșorând suma dispusă spre încasare, copilul minor Xxxxx Xxxxx v-a fi defavorizată.

Or, însăși Tcaciuc Iurie în ședința instanței de apel din 15 august 2017 a afirmat că are un salariu lunar de 10 450 lei, iar începând cu 1 iulie 2017 salariul său a fost majorat cu o mie de lei (f.d.57 verso).

Această împrejurare precum că Tcaciuc Iurie mai are un copil minor la întreținere din a doua căsătorie, nu denotă înrăutățirea situației financiare și nu constituie temei de micșorare a cuantumului pensiei de întreținere dispus spre încasare în favoarea copilului minor din prima căsătorie.

În acest sens instanța de recurs reiterează că, la caz nu pot fi aplicate prevederile art. 75 din Codul familiei, deoarece acestea sunt aplicabile doar la etapa stabilirii cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, fapt care deja a avut loc prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani din 3 decembrie 2013.

Or, modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilită de instanța judecătorească poate avea loc doar în condițiile prevăzute expres la art. 110 din Codul familiei potrivit căruia, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare și alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

De dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere pot beneficia în egală măsură ambii părinți în dependență de starea materială și familială a acestora, dâșii fiind responsabili în mod solidar de dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului în unison cu principiile fundamentale consfințite în legislația națională și cea internațională.

Mai mult decât atât, din declarațiile date în ședința instanței de apel de către Tcaciuc Iurie precum că achită o sumă mare pentru întreținerea copilului minor Xxxxx Xxxxx, se concluzionează că acțiunea reclamantului poartă un caracter de a diminua neîntemeiat obligațiile sale de la plata pensiei de întreținere pentru primul copil, fapt ce nu poate fi admis. Ori, această situație contravine normelor naționale și internaționale expuse mai sus.

La caz, este de menționat că, normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului, deoarece oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Astfel, reieșind din cele menționate și având în vedere că circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, care a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, aplicând corect normele de drept material și procesual, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Tcaciuc Corina, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Tcaciuc Corina.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 28 februarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tcaciuc Iurie împotriva Corinei Tcaciuc, cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecător:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Svetlana Filincova

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Nicolae Craiu